

Savaşın Aynaları: Trump'ın Çelişkileri Strateji Yokluğunu Nasıl Ortaya Çıkardı?

Savaş bağlamlarında çelişkiler, sadece geçici söylem hataları olarak değerlendirilmez; aksine askeri planlardaki manevra ve gizleme sınırlarını aşarak stratejik pusulanın dengesizliğini ortaya çıkaran göstergelere dönüşmektedir. Bunu, Donald Trump'ın İran'a karşı savaş konusundaki tutumları açıkça yansıtmaktadır; zira bu tutumlar, birbirini takip eden düzenleyici hattan ve birleştirici stratejik bağlardan yoksun olup bunun yerine uzun vadeli bir planlama ya da tutarlı bir vizyondan daha çok anlık değerlendirmelerin, mevcut gerçekliğin baskılarının ve siyasi tepkilerin yönlendirdiği bir dizi keskin dönüşümlere daha yakın gibi görünmektedir. İşte bu çelişkilerin en önemlilerine ilişkin fotoğraf ve örnekler:

Birincisi: “Kapsamlı yıkımdan” “Geçici ertelemeye”:

Savaşın dördüncü haftasına girmesiyle birlikte gerginliğin tırmandığı bir anda Trump, son bir uyarıda bulundu: 48 saat içinde Hürmüz Boğazı'nı açın, yoksa İran'ın enerji tesislerinin yok edilmesiyle karşı karşıya kalacaksınız. (El Cezire, 22/03/2026)

Ancak süre dolmadan önce geri adım attı ve erteleme ile müzakere baskılarından söz etmeye başladı. (Masrawy, 23/03/2026)

Bu dönüşüm, hesaplanmış bir manevradan ziyade, gerçekliğin baskısı altında hızlı bir geri adım ve ağacın üzerinden inme niteliğindedir; zira raporlar, tehditleri defalarca tekrarlamasına rağmen, İran'daki yeni liderlerle müzakere süreci yürüttüğü -ki İran bunu yalanlamıştır- iddiasıyla tehditleri uygulayamadığına işaret etmektedir. (Noonpost, 24/03/2026)

İşte burada ilk çatlak ortaya çıkıyor: Savaş kararı, ardından uygulama anından önce geri çekilme.

İkincisi: Soykırım söyleminden “yapıcı görüşmeler” diline:

Bir televizyon konuşmasında Trump, İran'ı taş devrine geri göndereceğine dair tehditte bulunarak şöyle demişti: “Önümüzdeki iki veya üç hafta içinde onlara çok şiddetli darbeler indireceğiz. Onları ait oldukları taş devrine geri göndereceğiz. Bu arada, görüşmeler devam ediyor.” (El Cezire, 02/04/2026)

Ancak aynı konuşmada, devam eden müzakerelerden ve bir anlaşmaya varılmasının yakın olduğundan, tamamen farklı ve son derece profesyonel kişilerden ve İran'da daha rasyonel bir rejimden bahsetmiştir. (İran international, 02/04/2026)

Burada soru şudur: Eğer söylemin kendisi tutarlı bir stratejinin ifadesi değil de anlık bir baskı aracı ise, o zaman soykırım söylemi ile müzakere söylemi nasıl bir araya getirilebilir?

Üçüncüsü: Krizin uluslararası alana taşınmasından, krizin içinden çekilmeye:

İlk aşamada, Trump müttefiklerden -Avrupa'dan Asya'ya kadar- Hürmüz Boğazı'nın güvenliğinin sağlanmasına katılmalarını talep etti. (Sky News, 17/03/2026) Ayrıca birçok ülkenin, özellikle de NATO içindeki müttefiklerinin,

gemilerin Hürmüz Boğazı'ndan geçişine izin vermek için savaş gemileri göndermesini bekliyordu. (Reuters, 15/03/2026)

Ancak Trump, başka açıklamalarında açıkça şunları söyledi: Boğazın korunmasını diğer ülkeler üstlenmelidir; ABD'nin buna ihtiyacı yoktur ve "boğazı kullanan ülkelere bırakılarak" bir çözüm bulunabilir. (El Arabi El Cedid, 15/03/2026)

Daha sonra geri dönüş yaparak tekrarlanan çağrılar çerçevesinde onları yeniden müdahale etmeye teşvik etti. (El Arabi El Cedid, 03/04/2026)

Bu bocalama, net bir vizyonun yokluğunu yansıtıyor: Bu bir Amerikan savaşı mı? Yoksa başkalarına devredilmesi gereken bir yük mü?

Bu bağlamda, Pierre Haski'nin L'Observateur'da yayınlanan makalesi öne çıkıyor; yazar, makalesinde sadece ABD'yi değil, bizzat Avrupa'nın tutumunu da doğrudan eleştiriyor. Zira Haski, sorunun sadece Trump'ın davranışlarında değil, aksine Avrupa'nın tereddütlü tepkisinde ve sapkın politikaları zımnen kabul etmesinde yattığını düşünüyor ve şöyle diyor: "Diplomasi bizi uyardı... Sonunda bizi gönüllü kurbanlar haline getiriyor." (El Cezire, 01/04/2026)

Dördüncü: En yüksek baskıdan, ekonomik olarak hafifletmeye

Trump İran ekonomisini çökertmekle tehdit ederken raporlar, esnek politikalar yoluyla piyasaları sakinleştirme ve petrol fiyatlarını düşürme girişimlerinden, hatta bizzat piyasaların onun açıklamalarının rehinesi haline geldiğinden bahsetmektedir; zira Hark Adası'nı ele geçirme tehdidinde olduğu gibi her gerginlik, fiyatları yukarı çekiyor. (Deutsche Welle, 30/03/2026) ve her gerilimin azalması fiyatları düşürüyor, tıpkı savaşın çok yakında biteceği iddiasında olduğu gibi (Anadolu Ajansı, 1 Mart 2026)

Burada şu temel bir çelişki ortaya çıkıyor: Aralarında bir uzlaşma yeteneği olmadan bir yanda savaş politikası, diğer yanda ise ekonomik istikrar politikası.

Beşincisi: "yakın zaferden", sonsuz bir savaşa

Trump, savaşın tamamlanmasının yakın olduğunu ve iki ya da üç hafta içinde sona ereceğini vurgulamıştı. Ancak aynı zamanda ek tırmandırma (kara işgaline kadar varabilecek) tehdidinde bulunmuş ve askeri operasyonların net bir zaman çitası olmaksızın devam ettiğini vurgulamıştı; bu da örneğin Euronews sitesinin şu soruyu sormasına neden olmuştur: Çelişkili açıklamaların ardında ne var... Trump, "Büyük Cuma" günü İran'a karşı bir kara harekatı için zemin mi hazırlıyor?

Hatta bazı analistler, onun söyleminin zafer için herhangi bir tanım ya da bir çıkış planından yoksun olduğunu düşünüyor. İşte burada zafer, sabit hedefleri olan stratejik bir hedef olmaktan çıkıp hareket eden bir slogana dönüşmüştür. Bu bağlamda, NATO'nun Avrupa'daki ittifak operasyonlarını koordine etmekten sorumlu üst düzey askeri komuta merkezi olan SHAPE'in (Müttefik Kuvvetler Avrupa Yüksek Komutanlığı) eski Genelkurmay Başkan Yardımcısı General Michel Yakovlev, ABD stratejisine ilişkin keskin bir analiz sunmuştur; zira Le Figaro gazetesi ile yaptığı röportajda, "Trump'ın savaşı çoktan kaybettiğini" vurgulamıştır.

Altıncısı: Uzun savaşları reddetmekten, onlara sürüklenmeye

Siyasi söylemini "aptalca savaşları" reddetme üzerine kuran Trump, bugün kendisini sürekli tırmanan ve maliyeti giderek artan açık bir savaşın içinde bulmuştur; İronik olan ise, bu savaşın hızlı bir harekât olarak başlamasına

rağmen, birçok raporun da uyardığı gibi uzun soluklu bir çatışmaya dönüşmüş olmasındır. (Fransız Le Monde gazetesi, 02/04/2026)

Burada ironi şudur; savaş ne kadar uzun sürerse, İran'ın müzakereleri askeri manevralar için bir paravan olarak kullandığı yönündeki suçlamaların doğruluğu bir o kadar ortaya çıkmaktadır; zira müzakere savaşın bir alternatifi değil, onun bir uzantısı ya da bir kılıfı olmuştur.

Özetle: Merkezi olmayan bir politika

Savaş, birinci kademe liderler ve "Yüksek Rehber" hedef alındığında İran rejiminin hızla çökeceği varsayımı üzerine inşa edilmişti; ancak bu planın başarısızlıkla sonuçlanmasıyla söylem değişmeye başlamış ve artık "yeni bir rejim" ve "alternatif bir liderlikten" söz edilmeye başlanmıştır. Ayrıca savaşın hedefi de nükleer programı ve füze cephaneliğini ortadan kaldırmaktan köprüleri ve enerji tesislerini yok etmeye, Hürmüz Boğazı'nı kontrol etmekten petrolü kontrol etmeye dönüşmüştür. Yani hedef, gerçekleşmesinin başarısız olmasının ardından yeniden tanımlanmıştır. Bu da net bir hedeften mesajların kaosa doğru geçişini açıklamaktadır. Artık Trump'ın, tek bir konuşma içinde savaşın bittiğini, mücadelenin devam ettiğini, zaferin gerçekleştiğini ve tırmanışın geldiğini açıklamalarına şaşırıyoruz! Bu sahne, net bir yönü olmayan çelişkili görüntüleri yansıtan bir "aynalar salonuna" benzediği şekilde nitelendirilmiştir. (Washington Post, 02/04/2026)

Bu çelişkilerin ortaya çıkardığı şeyin, geçici bir kafa karışıklığına indirgenmesi mümkün değildir; aksine önceden yapılmış bir planlamadan hareket etmek yerine anlık baskılara tepki vermeye, araçları gözden geçirmek yerine hedefleri değiştirmeye ve söylemin, plana göre ilerleyen siyasi ve askeri eylemleri düzenleyen stratejik bir çerçeve olarak değil de taktiksel ve durumsal bir araç olarak kullanılmasına dayalı karar alma sürecinde tekrarlanan bir eğilimi yansıtmaktadır.

Daha dakik bir ifadeyle; gerçeklikler yoluyla test edilen bir strateji olmaktan ziyade, bizzat gerçekliklerin de her test edilmesiyle birlikte kararları sürekli olarak yeniden şekillendiren bir baskı faktörü olduğu görülmektedir. Bu eğilimin etkisi, iç karışıklık, üst düzey askeri yetkililerin görevden alınması ve başkanın popülaritesindeki düşüşle sınırlı kalmamış; aksine müttefiklerin güvenini baltalamaya ve ABD'nin taahhütlerine dair şüpheler uyandırmaya kadar uzanmıştır; bu da on yıllardır Washington'un uluslararası nüfuzunun temelini oluşturan ittifak ağlarının aşınmasına bir alan açmıştır. Aynı zamanda bu bocalama, ABD'nin küresel süper güç olarak imajını da yansıtmaktadır; zira kararları, istikrarlı bir stratejik liderliğin ifadesinden daha çok, durumsal tepkilere daha fazla yakınlaşmaya başladıkça, aşamalı olarak prestiji aşınmaktadır; bu uçurum ise zamanla genişlemektedir.

Dünyaya liderlik eden birinci devlet gücünün gerilemesinin arkasında bıraktığı bu stratejik boşluk, Allah'ın izni ve yardımıyla, İslami hadarat alternatifine sahip olanlara, ümmet için yeni bir tarih yazma ve uluslararası sahneyi İslam temelinde yeniden şekillendirme imkânı verecektir. وَمَا النَّصْرُ إِلَّا مِنْ عِنْدِ اللَّهِ الْعَزِيزِ الْحَكِيمِ
"Zafer ancak Aziz ve Hakim olan Allah'ın katındadır." [Al-i İmran 126]

Müh. Visam Atraş